

عنوان مقاله: بررسی اثرات اقدامات آبخیزداری در مقابله با خشکسالی با روش کنترل فرسایش خاک و رسوب (مطالعه موردی حوزه سد بیدواز استان خراسان شمالی)

سعیده هدایی*^۱، موسی صابری^۱، محمد اکبرپور^۱، حسین فردی^۱

تلفن: ۰۰۵۸۴-۲۲۲۵۰۴۴ - Email: irtabeeat@gmail.com; irtabeeat@yahoo.com

۱- به ترتیب کارشناس آبخیزداری، مدیر کل، معاون آبخیزداری و کارشناس عمران اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان شمالی

چکیده

کارشناسان یونسکو در سال ۱۹۸۵ خشکسالی را چنین تعریف کرده‌اند: "خشکسالی عبارت است از کاهش دسترسی به آب در یک دوره و محدوده معین". کشور ایران طبیعتی گرم و خشک داشته و متوسط بارندگی حدود یک سوم متوسط بارندگی در جهان یعنی معادل ۲۵۰ میلیمتر می‌باشد. میزان نزولات جوی سالانه حدود ۴۰۰ تا ۵۰۰ میلیارد مترمکعب در سال تخمین زده می‌شود، که حدود سه چهارم آن از دسترس خارج و تنها حدود ۱۰۰ تا ۱۲۰ میلیارد مترمکعب از آن قابل دسترسی می‌باشد. یکی از راههای اصلی مقابله با خشکسالی تغییر در چرخه هیدرولوژی و آب در طبیعت است. فاکتورهای اصلی چرخه و توزیع آب در طبیعت بارندگی، نفوذ و رواناب می‌باشد. آبخیزداری و یا بعبارت دیگر مدیریت حوضه‌های آبخیز از راههای بسیار موثر در حفظ آب حاصل از بارش و توسعه منابع آب در دسترس است. در این مقاله اثرات عملیات بیولوژیکی و مکانیکی آبخیزداری در مقابله با خشکسالی با روش کنترل و کاهش فرسایش و رسوب در یکی از زیرحوزه های سد بیدواز به وسعت ۱۵۰۰۰ هکتار با روشهای مختلف کمی قبل و بعد از اجرای عملیات آبخیزداری بررسی و مقایسه گردید و در نهایت که نقش عملیات آبخیزداری در مقابله با خشکسالی با روش کاهش فرسایش و رسوب حوزه آبخیز مشخص شد.

واژه های کلیدی: آبخیزداری، فرسایش و رسوب، حوزه بیدواز، استان خراسان شمالی